

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΡΑΝΤΟΛΦ ΧΑΡΤΛΥ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΟΡΑΣΙ

"Εχω πάντοτε δεμένο, στο άριστερό μου μάτι, ένα μαύρο μαντήλι. Πολλοί από περιέργεια μ' ερώτησαν την αιτία, αλλά κανένας δεν φαντάζεται την φρικαλεότητα που κρύβει το πανί αυτό.

Έδώ και είκοσι χρόνια ο Βερνάρδος Μπρούμ και εγώ, είμαστε συμφοιτητάι στο Πανεπιστήμιο της Ίενας, στη Σχολή της Ιατρικής και οι μεγαλύτεροι θαυμαστοί του Ιατρού Μαλχάουζεν του μεγαλύτερου οφθαλμιάτρου της εποχής του. Ζώντας, σπουδάζοντας, δουλεύοντας πάντα μαζί, εγώ και ο Μπρούμ, είχαμε τή ίδια όνειρα κι' αποτελούσαμε οι δύο μας μιὰ ψυχή.

Στόν Μπρούμ, όφειλεται ή θεωρία ότι ο ζωντανός βολβός ενός ανθρώπινου οφθαλμού, μπορεί να βγεί από τό μάτι ενός ανθρώπου και να μπει στό μάτι ενός άλλου.

Σ' έμένα πάλι όφειλεται ή έμπνευσις της εφαρμογής της θεωρίας ταύτης, στόν έαυτό μας. Έκάνονσα και έφρόντισα τά της έγχειρήσεως και ο καθηγητής Μαλχάουζεν, έβγαλε τό άριστερό μου μάτι Μπρούμ και τό έβαλε σ' έμένα, και τό άριστερό τό δικό μου και τώβγαλε στόν Μπρούμ. Άρχότι και ο σοφός καθηγητής έξήγησε τό περίεργα σέ μιὰ του πραγματεία.

Θυμάμαι πώς την στιγμή που μ'έκατέβαζαν με τό φορεϊογιὰ νὰ μ' έγχειρήσουν έννοιωσα μιὰ αλλόκοτη συγκίνηση. "Ηθελα ν' άρνηθώ, μὰ ήταν άργά πειά. Μ' είχαν φέρει στό θάλαμο και τό χλωροφόρμιο άρχιζε νά με πνίγη. Ένόμιζα πώς θά έσκαζα. "Επειτα τη στιγμή που μεταφέρθηκα σ' άλλο δωμάτιο και όταν ξαναήρθα στις αισθήσεις μου, θυμήθηκα έτσι άμυδρά τά της έγχειρήσεως και μ' ένα αισθημα γεμάτο περιέργεια και φόβο, άνοιξα τά μάτια μου

"Άνοιξα τά μάτια μου και είδα μπροστά μου, καθαρώτατα, δύο διάφορες σκηνές.

Η μιὰ, που φαινότανε, όταν χρησιμοποιούσα μόνον τό δεξί μου μάτι, ήταν τό δωμάτιο του νοσοκομείου, που έμενα. Η άλλη που έβλεπα μόνο με τ' άριστερό μου μάτι, ήταν τό κατάστρωμα ενός πλοίου, ολόγυρα ή γαλανή θάλασσα και τέρα εις τό βάθος μιὰ άκτιή της τροπικής χώρας, που μου ήταν έντελώς άγνωστη.

Ταραγμένοι και φοβισμένοι, παρακάλεσα την νοσοκόμη, νά φέρη άμέσως τόν Μπρούμ στό δωμάτιο, αυτή δέ με ήσυχο και γλυκό τρόπο μου ειπε ότι ο φίλος μου έγινε καλά πριν από μένα και ότι τώρα ταξιδεύει για την Αίγυπτο, πρό δέκα πέντε ήμερών, για έπιστημονικούς σκοπούς.

Σάν άστραπή μου ήρθε τότε στό μυαλό ή έξήγησι της διπλής μου όράσεως.

Ο χωρισμός του όπτικου νεύρου δεν κατέστρεψε και την συμπάθεια μεταξύ των δύο ματιών του Μπρούμ. Δηλαδή με τό άριστερό μάτι του Μπρούμ, που τώρα είταν φυσιολογικώς δικό μου, έβλεπα ότι έβλεπενό φίλος μου, με τό δεξί του μάτι. Τό μέγεθος της άνακαλύψεως και ή συνέπειά της με κατέπληξαν. Δεν τολμούσα νά ειπώ τίποτε στόν καθηγητή Μαλχάουζεν, επειδή φοβόμουνα νά μη με πάρη για τρελλό. Για την ίδια αιτία, δεν έκανα ποτέ λόγο, σέ κανένα μέχρι σήμερα.

Τήν δεύτερη ήμέρα τό άριστερό μου μάτι, με έκαμς νά ιδώ την όραία εικόνα του λιμένος της Άλεξανδρείας και μιὰ γυναίκα στην άποβάθρα. Ο φίλος μου ο Μπρούμ την έπλησίασε. Έβλεπα

παρά όταν οι πιστοί, άπομακρυνόμενοι πιά, πέφτουν κάτω άναίσθητοι.

Κατά τά τέλη του Ίανουαρίου μ' άλλη γιορτή γίνεται σ' ένα ξεχωριστό μέρος του τόπου του Ίερού Πανηγυριού, από τους Μουσουλμάνους Ίνδους, πρὸς δόξαν του Άλλάχ. Οι Μωαμεθανοί σφύρον κατά χιλιάδες εκεί. Είνε γνωστό όμως τό θρησκευτικό μίσος που χωρίζει τους Βραχμανιστάς και τους Μουσουλμάνους Ίνδους κι' έτσι οι εορτές αυτές τελειώνουν βλες σχεδόν τις φορές με μάχες σωστές μεταξύ των πιστών του Άλλάχ και των λύτερων του Σίβα και της Κάλι.

Τό θρησκευτικό αυτό μίσος μεταξύ των διαφόρων φυλών, έξηγει πώς ή Άγγλία με μιὰ χούφτα στρατού κατορθώνει νά συγχατεί ύποτελείς της τριακόσια εκατομμύρια Ίνδους.

στό πρόσωπό της μιάν έκφραση, που ποτέ δεν είδα σέ γυναίκα. Με κοιτούσε με μιὰ τέτοια τρυφερή ματιά, που τό αίμα μου άναψε δλο. Σέ μιὰ στιγμή όμως κρύωσα άμέσως. Συλλογίστημα ότι ή ματιά έκείνη δεν ήτανε για μένα, αλλά για τόν Μπρούμ. "Ετσι έβλεπα νά με κυττάη μ' ένα έρωτα, που δεν ήτανε για μένα, με μιὰ περιπάθεια που άνηκε σ' άλλον.

Άπό έκείνην την στιγμή ζούσα έντελώς στόν κόσμο, που τό άριστερό μου μάτι μου άποκαλύπτει. Τό δεξί μου, τό μεταχειριζόμενον μόνον, όταν έγραφα τό ήμερολόγιό μου και τις έντυπώσεις μου, από την άλλη μου ζωή.

Καταλαβαίνετε τώρα γιατί στό ήμερολόγιό αυτό, άσχολούμενος πρό πάντων μεμιάγυναίκα, της όποις τό όνομα δεν έμαθα ποτέ, δεν μου έπιτρύκεται νά σάς πώ τι και τι είδα, με τό άριστερό μου μάτι, στον άί έρωτικά σχέσεις του φίλου μου και της ώραίας, προχωρούσαν.

Στή τελευταία σελίδα του ήμερολογίου μου, γράφω τά του γάμου του Μπρούμ με την άγνωστη, σέ μιὰ Άγγλική Έκκλησία του Κάιρου. Και πειά δεν έγραψα άλλο από έκείνη την ήμέρα, αλλά έβλεπα και μιὰ άγρια ζηλοτυπία μ' έβασάνιζε. Δεν ήπηρε όύλου άμφιβολία ότι δεν ήμουσ στά καλά μου, και όμως ότι έβλεπα ύπηρε πράγματι, γιατί τό έβλεπα με του φίλου μου τό μάτι. "Επεισα τόν καθηγητή Μαλχάουζεν, ότι με τό μάτι που μου έβαλλε, δεν έβλεπα τίποτε, και άφέθηκα έλεύθερος από τό νοσοκομείο. Τήν άλλη ήμέρα άνεχώρησα από την Μπρέμη, για τό Πόρτ-Σάϊδ.

Μόλις έφθασα στό Κάιρο, δεν βρήκα καμμιά δυσκολία νά βρω τόν δρόμο πρὸς τό ξενοδοχείο «Έδεμ Πάλας» και την πόρτα που οδηγούσε στά διαμερίσματα του Μπρούμ. Δεν είχα πάει, ποτέ στη ζωή μου, στό Κάιρο, αλλά τό είξερα καλά άπ' τό μάτι του φίλου μου. Ζούσεν ο φίλος μου εκεί, και ήταν σάν νά ζούσα και εγώ, αφού έβλεπα με τό άριστερό μου μάτι, ότι έβλεπεν και ο ίδιος.

"Άνοιξα την πόρτα — με μόνο σκοπό νά ιδώ έκείνη που άγαπούσα (νά την ιδώ δηλαδή και με τό δεξί μου μάτι) και άμέσως βλέπω μπροστά μου, τόν φίλο μου τόν Μπρούμ, μ' ένα ρεβόλβερ γυρισμένο κατ' έπάνω μου.

— Δεν έλαβες, ίσως ύπ' όφιν, μου ειπε θυμωμένος, ότι και τό άριστερό μάτι, τό μάτι σου, που έχω εγώ, δεν έχασε την συμπάθειά του και ότι βλέπω με αυτό, ότι και σέ με τό δεξί σου. Παρακολούθησα τό κάθε κινήμα σου και είδα όλο τό ταξίδι σου. Είδα επίσης όλα όσα έχεις γράψει στό ήμερολόγιό μου. Τά διάβασα λέει πρὸς λέξι. Δεν θα την ιδής, όχι. Τήν έχω στείλη πολύ μακριά από έδώ.

Όρμησα έναντιον του, σάν παλαβός. Άμέσως έπυροβόλησεν εκείνος, αλλά ή σφαίρα δεν με πήρε. Τόν έρριξα άπάνω σ' ένα διαβάνι, με τά χέρια μου σφιγμένα στό λαιμό του. Καθώς τόν έπνιγα, τά μάτια του πετάχτηκαν έξω και φαινότουσαν πλωρία.

Πέθανε ο φίλος μου και τό μάτι του διά του όποιον έβλεπα ότι έβλεπε κι' αυτός σταμάτησε πειά σέ μιὰ εικόνα. Στήν εικόνα της μορφής μου τη στιγμή που τόν έπνιγα. Ήταν φρικτό. Η εικόνα αυτή του άγριεμένου προσώπου μου με βασάνιζε τρομερά...

Και νά γιατί τό έδεσα τώρα μ' ένα μαύρο μαντήλι τό μάτι αυτό. Δεν τολμάω νά κυττάξω την φρικαλεότητα, που θά μου παρουσιασθή μπροστά μου, μόλις σηκώσω τό μαντήλι: Γιατι θά δώ τόν ίδιο τόν έαυτό μου άγριο, φρικώδη, φρονιά του φίλου μου!

Ράντολφ Χάρτλυ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΕΣΥ

Έου' σαι και άνέκφραστο, και που δεν ειπώθη, έδν' σαι και άπόκοσμο, που ο κόσμος δεν τό ρωτάει, που ο κυττά ο πανθείστης με μάτια ξαφνιασμένα, και συλλογιέται τό Θεό ο άδως 'μπρός σ' έδνα!

P. Φιλύρας

"Όταν με κατέβαζαν για νά μ' έγχειρήσουν έννοιωσα μι' αλλόκοτη συγκίνηση.